

period 1975 to 2005 and conclude that the optimal currency hedging strategy reduces the standard deviation of unhedged portfolios.

Out of these empirical studies we can make two assumptions. Firstly, from the perspective of China investors who hold foreign assets in US dollars, we suggest them using the fully-hedged portfolio to avoid currency risks. Secondly, during the RMB internationalizing, investors should pay more attentions in RMB hedging.

Bibliography

1. Bénassy-Quéré, A., Forouheshfar, Y., 2015. The impact of yuan internationalization on the stability of the international monetary system. *Journal of International Money and Finance* 57, 115–135.
2. Cheung, Y.-W., Rime, D., 2014. The offshore renminbi exchange rate: Microstructure and links to the onshore market. *Journal of International Money and Finance* 49, 170–189.
3. Funke, M., Shu, C., Cheng, X., Eraslan, S., 2015. Assessing the cnh–cny pricing differential: Role of fundamentals, contagion and policy. *Journal of International Money and Finance* 59, 245–262.
4. Glen, J., Jorion, P., 1993. Currency hedging for international portfolios. *The Journal of Finance* 48 (5), 1865–1886.
5. Campbell, J. Y., Serfaty-De Medeiros, K., Viceira, L. M., 2010. Global currency hedging. *The Journal of Finance* 65 (1), 87–121.

UDC 336

Budzyński T., Smygur V.,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej Lublinie, Polska.

DOCELOWOŚĆ UTWORZENIA FUNDUSZY CELOWYCH NA PRZYKŁADZIE FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE

Fundusze celowe są ważną częścią finansów publicznych, skierowane są na podnoszenie dobrobytu obywateli poprzez przeznaczenie środków na wykonanie wyodrębnionych zadań państwowych. Świadczy o tym, to że w Polsce jest około 30 takich funduszy. [1] Powstają one w wyniku przyjęcia ustawy zwykle na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy. Państwowe fundusze celowe nie posiadają osobowości prawnej i istnieją w formie zapisów na rachunkach bankowych znajdujących się w gestii odpowiednich dysponentów. [2, s.183]

Dla powstania funduszy celowych muszą być wyraźne przyczyny przedstawiające to, że na realizację danego celu jest niezbędne wyodrębnienie z całej puli publicznych środków pieniężnych kwoty przeznaczonej na realizację tego działania.

Powstanie funduszu celowego nadaje wyższego znaczenia dla zadań publicznych realizowanych w jego ramach oraz oznacza to, że na zaplanowane

działania są przeznaczone środki, które nie będą wydane dla realizacji innego celu. Zaletą odróżniającą je od budżetu państwa jest to że środki mogą być kumulowane i nie wygasają w raz z upływem roku budżetowego. To z kolei oznacza, iż finansowanie nie zostanie przerwane przez inną decyzję parlamentu przy uchwalaniu nowego budżetu. Pozwala to na ominięcie konkurencji przy przyznawaniu środków publicznych na cele szczególnie ważne dla gospodarki krajowej. [3, s. 195-196] Występowanie funduszy celowych pozwala określić w jakim kierunku rząd państwa planuje swoją politykę i jakie zadania uważa za priorytetowe w najbliższym okresie.

Największym funduszem celowym w Polsce jest Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. W ramach tego funduszu są wypłacane emerytury i renty oraz różnego rodzaju świadczenia w tym chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze, pogrzebowe i rehabilitacyjne. Źródłem środków pieniężnych danego funduszu są składki pobierane z ubezpieczonych oraz dotacje z budżetu państwa. Kontrole nad FUS sprawuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a koszty jego funkcjonowania są pokrywane ze środków finansowych Funduszu. Do obowiązków ZUS należy pobieranie i ustalenie składek, wydanie uprawnień do świadczeń oraz ich wypłacanie, kontrola nad realizacją obowiązku ubezpieczenia społecznego. [4, s. 78]

W grudniu 2017 roku liczba osób fizycznych ubezpieczonych ubezpieczeniem zdrowotnym naliczała 16 335,8 tys. a dynamika ilości ludzi objętych tym ubezpieczeniem miała tendencję wzrostową w danym roku. Emeryci i renciści, którym świadczenia były finansowane z FUS w grudniu 2017 roku naliczały 7 503,4 tys. osób, jest to o 224,4 tys. osób więcej w stosunku do 2016 roku, a kwota wypłaconych im środków wyniosła 15 741 436 tys. zł. Dane te są zawarte w miesięcznej informacji o wybranych świadczeniach pieniężnych podanej na stronie internetowej ZUS. [5]

Zgodnie z informacją o wykonaniu planu finansowego FUS, przychody wyniosły 208 678 133 tys. zł – jest to liczba wyższa o 1,9% od zaplanowanych w 2016 roku i o 6,4% wyższa w stosunku do roku 2015. Dotacje z budżetu państwa przeznaczone na ten fundusz wzrosły o 6,6% w porównaniu do poprzedniego roku i wyniosły 44 847 768 tys. zł co stanowi 1/5 od całej liczby przychodów. [6]

Wynik finansowy po odjęciu wszystkich kosztów na koniec 2016 roku miał saldo ujemne i stanowił (minus) 45 321 162 tys. zł, jest to o 1,3 % mniej niż w 2015 r. W tym środki pieniężne były wyższe o 6,7% i wyniosły 1 465 956 tys. zł, a należności wyniosły 6 695 227 to stanowiło 102,5% wykonania planu po zmianach w grudniu 2016 roku. Zobowiązania z tytułu pożyczek z budżetu państwa były niższe od zaplanowanych o 7,8% i stanowiły 46 326 031 tys. zł co w porównaniu do 2015 roku o 2,2% więcej. Wskaźnik ściągальności obrazujący poziom zdolności do wypłaty świadczeń przez ZUS dla 2016 roku wyniósł 99,1%, co o 0,1 p. p. więcej od założonego w planie na ten rok, z tego wynika, że można pozytywnie ocenić zdolność do terminowego odprowadzania składek przez ubezpieczonych. Wpływy ze

składek bowiem są głównym źródłem przychodów do FUS, w roku 2016 stanowiły prawie 75% od wszystkich otrzymanych w tym okresie. [7]

Uważam, że sensowność powstawania funduszy celowych jest potwierdzona praktycznym zastosowaniem już od wielu lat tego typu form organizacyjnych w publicznych systemach finansowych oraz ich zastosowaniem przez wiele państw a także podobieństwem nie tylko nazw funduszy jak również i zakresem wykonywanych zadań. [7, s.184] Gdyby te działania były nieskuteczne nie zostałyby stosowane na szeroką skalę w gospodarkach krajowych. A to że istnieją fundusze celowe na szczeblu międzynarodowym jeszcze bardziej podkreśla zgodność realizowanych zadań z uzyskanymi wynikami. Zobaczyć to można na przykładzie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Funduszu Spójności.

Jednak warto zauważyć, że nadmiar występowania funduszy celowych w gospodarce państwa powoduje osłabienie finansów publicznych w kraju. Wynika to z faktu, iż odejście od sztywnych zasad gospodarki budżetowej powodują utworzenie ściśle ukierunkowanych strumieni wydatków publicznych oraz ogranicza kontrolę nad nimi.[6, s.184] Dla tego ważnym jest zachowanie optymalnej wielkości występowania funduszy celowych w kraju by zmaksymalizować racjonalność wykorzystywania środków publicznych. W przypadku nadmiaru funduszy musi być podjęta decyzja o likwidacji części z nich tak jak to było w Polsce na podstawie ustawy z 14 grudnia 1990 roku o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy. [7, s. 1205]

Przed rządem państwa powstają duże wyzwania, ponieważ przed utworzeniem funduszy celowych muszą zostać określone korzyści tych że funduszy oraz mają być oszacowane utracone możliwości, które można będzie wykorzystać nie tworząc dany fundusz. Po zestawieniu wszystkich wad i zalet można przyjąć odpowiednią słuszną decyzję i przez to maksymalizować korzyści dla społeczeństwa.

Bibliografia

1. [1.http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=3CC74DA815B09B4AC1257A5A003B5EC8&lit](http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=3CC74DA815B09B4AC1257A5A003B5EC8&lit) [data dostępu 27.02.2018].
2. 2.red.B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, System finansowy w Polsce, t.2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s.183.
3. S. Owsiak, Finanse publiczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2017, s. 195-196.
4. http://biurose.sejm.gov.pl/teksty_pdf_01/i-823.pdf [data dostępu 27.02.2018].
5. [5.http://bip.zus.pl/documents/493361/494110/Informacja+z+wykonania+plan%C3%B3w+2016/61f9fc68-4214-4e38-87bf-63bca6f24e9f](http://bip.zus.pl/documents/493361/494110/Informacja+z+wykonania+plan%C3%B3w+2016/61f9fc68-4214-4e38-87bf-63bca6f24e9f) [data dostępu 28.02.2018].
6. red.B. Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, System finansowy w Polsce, t.2, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s.184.
7. Ustawy z 14 grudnia 1990 r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy (Dz.U. 1990, nr 89, poz. 517).